

УДК 378.091.26:616.31-089

МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДИСЦИПЛІНИ “ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ”

Н. Б. Кузняк, Р. Р. Дмитренко, О. О. Галагдин

Буковинський державний медичний університет

METHODS AND FORMS OF MONITORING OF STUDENTS' ADVANCEMENT ON PRACTICAL LESSONS ON DISCIPLINE “SURGICAL STOMATOLOGY”

N. B. Kuzniak, R. R. Dmytrenko, O. O. Halahdyn

Bukovynian State Medical University

Посилення уваги до проблеми контролю занять викликано не тільки бажанням визначити ступінь підготовленості студентів, але і потягом до удосконалення всієї системи навчання. Перевірка і оцінка знань виконують шість функцій: контрольну, навчальну, виховну, організаторську, розвиваючу і методичну.

Increased attention to the problem of monitoring of classes is caused not only due to the desire to determine the degree of readiness of students, but also due to the desire to improve the education system. Control and evaluation of knowledge perform six functions: control, educational, pedagogic, organizational, methodological and developing.

Вступ. На сьогодні в сучасних умовах одним з важливих засобів підвищення ефективності навчального процесу є створення стимулюючої системи контролю навчальної роботи студентів.

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з хірургічної стоматології на кафедрі використовують різні методи і форми контролю. З цією метою використовують метод усного, письмового контролю, самоконтролю, а також метод самооцінки студентом [1].

Основна частина. На практичних заняттях використовується усний контроль рівня оволодіння студентами теоретичного матеріалу – сприяє опануванню клінічним логічним мисленням, виробленню і розвитку навичок аргументувати, висловлювати свої думки грамотно, обстоювати власну думку.

Усне опитування відбувається у такій послідовності:

- формулювання запитань (завдань) з вивченого матеріалу і вимог програми;

- підготовка студентів до відповіді і викладу знань;
- коригування викладачем кафедри викладених у процесі відповіді знань;

- аналіз і оцінювання викладачем відповіді [2].

За рівнем пізнавальної активності запитання для перевірки можуть бути: репродуктивними (передбачають відтворення вивченого); реконструктивними (потребують застосування знань і умінь у дещо зміне-

них умовах); творчими (застосування знань і умінь у значно змінених, нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення (способів дій) на виконання складніших завдань).

Використання усного контролю сприяє тісному контакту між викладачем і студентом, дає змогу виявити обсяг і ґрунтовність знань, прогалини та неточності в знаннях студентів й одразу ж їх виправити.

Метою письмового контролю є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння студентами знаннями, вміннями та навичками з предмета, визначення їх якості, правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати знання на практиці.

Перевагою письмової перевірки є те, що за короткий термін вдається скласти уявлення про знання багатьох студентів, результати перевірки зберігаються і є змога з'ясувати деталі й неточності у відповідях [3].

Для визначення рівня сформованості знань і умінь з хірургічної стоматології користуються методом тестування закритої форми (із запропонованими відповідями) та тести відкритої форми, які передбачають короткі однозначні відповіді, які ґрунтуються переважно на відтворенні вивченого матеріалу, або складні (комплексні) відповіді, які потребують розвинутого клінічного логічного мислення, вміння аналізувати.

Тестовий контроль використовують з метою актуалізації знань перед викладанням нової теми, виве-

денням підсумкових оцінок, на групових заняттях, на заліку чи модулі, а також перед виконанням практичних навичків. Крім того, тести є засобом внутрішнього контролю для порівняння, визначення рівнів успішності окремих груп студентів, порівняльної характеристики різних форм і методів викладання [4].

Такий вид контролю дає змогу ефективніше використовувати час, ставить перед усіма студентами однакові вимоги, допомагає уникати надмірних хвилювань. Тестова перевірка унеможливує випадковість в оцінюванні знань, стимулює студентів до самоконтролю. Однак тест може виявити лише знання фактів, він заохочує до механічного запам'ятовування, а не до роботи думки.

Практична перевірка здійснюється під час проведення практичних занять, у процесі проходження виробничої практики з хірургічної стоматології: контроль оволодіння системою практичних професійних умінь та навичок студентами.

Така перевірка дає змогу виявити, якою мірою студент усвідомив теоретичні основи практичної діяльності майбутнього лікаря-стоматолога.

Суть методу самоконтролю є усвідомлене регулювання студентом своєї діяльності задля забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Метою самоконтролю є запобігання помилкам і виправлення їх. Показником сформованості самоконтролю є усвідомлення студентом правильності плану діяльності та її операційного складу, тобто способу реалізації цього плану [5].

Метод самооцінки студентом передбачає критичне ставлення останнього до своїх здібностей та можливостей, об'єктивно оцінити досягнуті результати.

Для формування здатності до самоконтролю і самооцінки викладачі кафедри мотивують виставлену оцінку, пропонують студентові самому оцінити свою

відповідь. Занесення результатів самоконтролю і самооцінки знань до журналу робить їх вагомими, позитивно впливає на формування відповідальності за навчальну роботу, на виховання чесності, принципності, почуття власної гідності.

Під час проведення практичних занять з хірургічної стоматології співробітники кафедри використовують індивідуальну перевірку знань, умінь і навичок студентів, а також підсумкові форми контролю [6].

Індивідуальна перевірка стосується конкретних студентів і має на меті з'ясування рівня засвоєння студентом певних знань, умінь і навичок, рівня формування професійних рис, а також визначення напрямів роботи. Вона передбачає розгорнуту відповідь студента на оцінку. Він повинен самостійно пояснити вивчений матеріал, довести наукові положення. Проводячи індивідуальне опитування, студентам пропонується виправляти помилки у відповіді їхнього колеги, визначити правильність і точність викладу фактичного матеріалу, доповнити відповідь та рецензувати її.

Модульний контроль є підсумковою формою перевірки результатів оволодіння студентами практичних навичків, засвоєння навчального матеріалу занять, результатів практики. Складають модуль студенти за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою, у формі у формі вільної бесіди, що сприяє створенню атмосфери довіри і взаєморозуміння. На консультаціях перед підсумковим модульним контролем викладачі ознайомлюють студентів з ними [7].

Висновок. Отже, ефективність використання методів і форм контролю знань, умінь та навичок студентів залежить від їх вдалого вибору і включення в загальний процес навчання, а також умілого застосування педагогами. Вплив методів на студентів різноплановий. Тому необхідне збагачення методики засобів контролю за провідної ролі особистого спілкування викладача зі студентами.

Література

1. Зварич І. Реалізація системи контролю і оцінки знань студентів / І. Зварич // Рідна школа. – 2000. – № 12. – С. 27–29.
2. Зварич І. Засади педагогічного контролю і оцінки знань студентів / І. Зварич // Рідна школа. – 2004. – № 2. – С. 75–77.
3. Зварич І. Проблема удосконалення контролю і оцінки знань студентів / І. Зварич // Рідна школа. – 2000. – № 10. – С. 43–45.
4. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України / А. М. Алексюк. – Київ, 1998. – 563 с.
5. Кремень В. Г. Про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах у 2001–2002 навч. році / В. Г. Кремень // Освіта. – 2001. – 25 липня. – С. 3.
6. Нагаєв В. М. Оцінювання навчальної діяльності студентів за модульно-рейтинговою технологією навчання / В. М. Нагаєв // Педагогіка і психологія. – 2000. – № 3. – С. 84–90.
7. Пятишкін-Потанич В. А. Чи потрібні екзамени у вузі? / В. А. Пятишкін-Потанич // Радянська школа. – 1990. – № 3. – С. 90–92.